

Redogörelse till riksdagen 2024/25:Europol1

Redogörelse för verksamheten inom den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol och riksdagsdelegationens arbete under 2024

Till riksdagen

Riksdagens delegation till den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol (JPSG) överlämnar härmed redogörelsen för kontrollgruppens och sin verksamhet under 2024 till riksdagen.

Under året har två JPSG-möten hållits. Vårmotet hölls i Gent och höstmötet ägde rum i Europaparlamentet i Bryssel. Vid mötena har JPSG diskuterat Europol:s verksamhet inklusive byråns behandling av personuppgifter. En återkommande fråga vid mötena har varit Europol:s ansträngda resurssituation. Andra frågor som har diskuterats är bl.a. olaglig vapenhandel, migrantsmuggling och människohandel, narkotikasmuggling, kopplingen mellan irreguljär migration och EU:s inre säkerhet samt cyberbrottslighet och artificiell intelligens (AI). Inga ledamöter ur riksdagens delegation hade möjlighet att delta vid vårmötet. Vid höstmötet deltog tre ledamöter ur delegationen.

JPSG har under året fortsatt arbetet med att inrätta sitt nya rådgivande forum för grundläggande rättigheter. Ett steg i det arbetet var de ändringar av JPSG:s arbetsordning som antogs vid vårmötet. Därefter har arbetet påbörjats med att samla in intresseanmälningar från organisationer och individer som önskar ingå i forumet. JPSG väntas fatta beslut om forumets medlemmar under 2025.

Efter att riksdagens medordförandeskap för JPSG avslutades vid halvårsskiftet 2023 och medlemskapet i ordförandetrojkan löpte ut vid årsskiftet 2023/24 har delegationen under året återgått till en mer normal verksamhet. Det avspeglas bl.a. i ett färre antal sammanträden. Det har även frigjort mer

tid till andra aktiviteter, såsom det seminarium delegationen anordnade i mars 2024 om samarbetet för att stärka säkerheten vid EU:s hamnar.

Stockholm den 13 februari 2025

Adam Marttinen
delegationsordförande

Livia Spada
delegationssekreterare

Innehållsförteckning

Till riksdagen	1
1 Europol	4
2 Den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol.....	5
2.1 Den politiska övervakningen av Europol.....	5
2.2 Kontrollgruppens uppgifter	6
2.2.1 Kontrollgruppens arbetsordning.....	7
3 Huvuddragen i JPSG:s verksamhet 2024.....	9
4 Delegationens verksamhet 2024	10
4.1 Kontrollgruppens fjortonde möte den 18–19 februari 2024	11
4.2 Kontrollgruppens femtonde möte den 12 november 2024.....	16
4.2.1 Delegationens uppföljning av mötet.....	23
4.3 JPSG:s rådgivande forum för grundläggande rättigheter.....	23
 <i>Bilaga 1</i>	
Riksdagens JPSG-delegation 2024	27
<i>Bilaga 2</i>	
JPSG:s arbetsordning (reviderad den 19 februari 2024)	28
<i>Bilaga 3</i>	
Delegationens skriftliga frågor till Europol under 2024	38

1 Europol

Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) inledde sin verksamhet i slutet av 1990-talet med grund i Europolkonventionen. Sverige tillträdde denna konvention 1997.

Europolkonventionen ersattes 2009 av ett rådsbeslut, och Europol ombildades då till en EU-myndighet. Med grund i Lissabonfördraget antogs sedermera 2016 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794, den s.k. Europolförordningen, som ersatte rådsbeslutet från 2009. Förordningen tillämpas sedan den 1 maj 2017. Den 28 juni 2022 trädde en reviderad Europolförordning i kraft.

Europolns målsättning är att stödja och stärka medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheters insatser och ömsesidiga samarbete för att förebygga och bekämpa allvarlig brottslighet som berör två eller flera medlemsstater, terrorism och former av brottslighet som påverkar ett gemensamt intresse som omfattas av EU:s politik. Verksamheten består bl.a. i att

- samla in, lagra, behandla, analysera och utbyta information
- samordna, organisera och genomföra utredningar och operativa insatser
- förse medlemsstaterna med information och analytiskt stöd
- utarbeta hotbilsbedömningar
- tillhandahålla specialiserad utbildning.

2 Den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol

2.1 Den politiska övervakningen av Europol

I december 2009 trädde Lissabonfördraget i kraft. Genom Lissabonfördraget infördes bestämmelser (artikel 12 c och f) i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) om att de nationella parlamenten aktivt bidrar till en väl fungerande union, bl.a. genom att inom ramen för området med frihet, säkerhet och rättvisa delta i den politiska övervakningen av Europol samt genom att delta i det interparlamentariska samarbetet mellan de nationella parlamenten och med Europaparlamentet.

De nationella parlamenten deltar i den politiska övervakningen av Europol i enlighet med artikel 88 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Där anges att närmare bestämmelser för den kontroll av Europolis verksamhet som Europaparlamentet utför under medverkan av de nationella parlamenten ska fastställas i de förordningar som reglerar Europolis struktur, arbetssätt, verksamhetsområde och uppgifter.

På grundval av artikel 88 i EUF-fördraget antogs 2016 Europolförordningen, som ersatte rådsbeslutet om Europol från 2009. I artikel 51 i Europolförordningen anges att en specialinriktad gemensam parlamentarisk kontrollgrupp ska inrättas av de nationella parlamenten och Europaparlamentet. Den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen ska utöva politisk övervakning av hur Europol i sin verksamhet fullgör sitt uppdrag, inbegripet vad avser konsekvenserna av denna verksamhet för människors grundläggande fri- och rättigheter.

Den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol (Joint Parliamentary Scrutiny Group on Europol, JPSG) etablerades genom ett beslut vid EU-talmanskonferensens möte i april 2017. EU-talmanskonferensen uttalade bl.a. att kontrollgruppen är avsedd att utgöra ett kontroll- och tillsynsorgan, i motsats till en interparlamentarisk konferens, och att den måste kunna utöva sina tillsynsrättigheter effektivt i enlighet med kontrollgruppens uppgifter och ansvar som anges i Europolförordningen. JPSG förväntades enas om sina arbetsformer mer i detalj och anta en arbetsordning vid sitt konstituerande möte. EU-talmanskonferensen rekommenderade även en översyn av arbetsordningen två år efter gruppens första möte. JPSG höll sitt konstituerande möte i oktober 2017 men lyckades enas om en arbetsordning först mötet därefter, i mars 2018. En större översyn av arbetsordningen genomfördes i september 2019. I oktober 2021 antog kontrollgruppen ytterligare ändringar i arbetsordningen, och i februari 2024 reviderades arbetsordningen för att man ska kunna inrätta ett rådgivande forum för grundläggande rättigheter.

2.2 Kontrollgruppens uppgifter

Europolförordningen ger en allmän beskrivning av kontrollgruppens (JPSG) uppgifter. Bestämmelserna utvidgades något genom den reviderade förordning som trädde i kraft den 28 juni 2022. Revideringen innebär bl.a. en utökad rapporteringsskyldighet för Europol gentemot kontrollgruppen och att gruppen ska inrätta ett rådgivande forum för grundläggande rättigheter.

Kontrollgruppen ska utöva politisk övervakning av hur Europol i sin verksamhet fullgör sitt uppdrag, inbegripet vad avser konsekvenserna av denna verksamhet för fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter. Genom förordningen ges kontrollgruppen befogenhet att begära att ledande befattningshavare för Europol ska inställa sig för att diskutera allmänna frågor som rör Europols verksamhet, inklusive budgetaspekter på denna verksamhet, Europols organisationsstruktur och ett eventuellt inrättande av nya enheter och specialiserade centrum, med beaktande av skyldigheterna när det gäller diskretion och konfidentialitet. Europeiska datatillsynsmannen ska på begäran och minst en gång per år inställa sig för att diskutera allmänna frågor som rör skyddet av fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter och i synnerhet skyddet av personuppgifter. Kontrollgruppen får även bjuda in andra berörda personer till sina möten om det är lämpligt.

Vidare ska kontrollgruppen rådfrågas om Europols fleråriga programplanering. Om Europols styrelse beslutar att inte beakta någon av de frågor som tas upp av kontrollgruppen under samrådet ska Europol lämna en utförlig motivering. Europol har en reglerad informationsskyldighet gentemot JPSG och ska med beaktande av skyldigheterna när det gäller diskretion och konfidentialitet överlämna ett antal angivna handlingar och handlingstyper till kontrollgruppen. Det handlar t.ex. om hotbilda-bedömningar, de dokument som innehåller Europols fleråriga programplanering och dess årliga arbetsprogram, den konsoliderade årliga verksamhetsrapporten om Europols verksamhet liksom årlig information om hur personuppgifter utbyts med privata parter och överförts till tredjeländer och internationella organisationer samt på andra sätt behandlats av Europol som stöd i en pågående specifik brottsutredning. Kontrollgruppen har också rätt att begära andra relevanta handlingar som krävs för fullgörande av dess uppgifter när det gäller den politiska övervakningen av Europols verksamhet.

Förordningen anger även att två företrädare för kontrollgruppen ska bjudas in att delta i två ordinarie Europolstyrelsemöten per år som observatörer utan rösträtt för att diskutera frågor av politiskt intresse, såsom den konsoliderade årliga verksamhetsrapporten, Europols samlade programdokument och den årliga budgeten, skriftliga frågor och svar från kontrollgruppen samt frågor som rör yttre förbindelser. Även andra frågor av politiskt intresse kan diskuteras om styrelsen beslutar det tillsammans med företrädarna för JPSG.

Kontrollgruppen får sammanställa sammanfattande slutsatser om den politiska övervakningen av Europols verksamhet, inbegripet icke-bindande specifika rekommendationer till Europol, och överlämna dessa slutsatser till

Europaparlamentet och de nationella parlamenten. Europaparlamentet ska skicka slutsatserna för kännedom till rådet, kommissionen och Europol.

Slutligen anger förordningen, i sin reviderade lydelse, att kontrollgruppen ska inrätta ett rådgivande forum som på begäran ska bistå gruppen med oberoende rådgivning i frågor som rör grundläggande rättigheter. Kontrollgruppen och Europol:s verkställande direktör får samråda med det rådgivande forumet i alla frågor som rör grundläggande rättigheter. JPSG ska besluta om det rådgivande forumets sammansättning, dess arbetsmetoder och hur information ska översändas till forumet. Vid sitt möte i februari 2024 antog JPSG ändringar av arbetsordningen för att inrätta forumet.

2.2.1 Kontrollgruppens arbetsordning

I den arbetsordning som kontrollgruppen antagit regleras gruppens interna organisation och arbete mer i detalj. Flera av bestämmelserna härrör från EU-talman konferensens beslut 2017 om att etablera JPSG. Arbetsordningen har ändrats ett antal gånger sedan den antogs, senast i februari 2024.

I arbetsordningen finns bestämmelser om JPSG:s sammansättning och möten:

- Varje nationellt parlament ska representeras av upp till fyra ledamöter, där varje kammare i tvåkamarparlament har rätt att skicka upp till två ledamöter till JPSG. Europaparlamentet ska vara representerat av upp till 16 ledamöter.
- JPSG har även möjlighet att bjuda in observatörer till sina möten.
- JPSG ska ledas gemensamt av parlamentet i den medlemsstat som innehar rådsordförandeskapet och Europaparlamentet, vilket företräds av ordföranden för det ansvariga utskottet. Konstellationen benämns medordförande.
- JPSG:s sekretariat ska tillhandahållas av ordförandetrojkan (delegationsordförandena från det innevarande, föregående och kommande ordförandeparlamentet samt Europaparlamentet) och ha till uppgift att bistå medordförandena och trojkan. Sekretariatet ska även förbereda och skicka ut dokument inför JPSG:s möten.
- JPSG ska träffas två gånger per år: på våren i parlamentet i rådsordförandelandet och på hösten i Europaparlamentet i Bryssel. Beslut kan även fattas om att hålla extra möten.
- JPSG har också möjlighet att inrätta undergrupper som är nödvändiga för att JPSG ska kunna fullgöra sina uppgifter. Undergruppernas mandat, roll, mål och arbetsmetoder ska fastställas från fall till fall. Alla ledamöter i JPSG ska ha rätt att delta i sådana undergrupper.
- JPSG:s möten ska i regel vara offentliga. Gruppen ska i princip anta sina beslut med konsensus.

Arbetsordningen innehåller också en möjlighet för kontrollgruppens ledamöter att ställa muntliga och skriftliga frågor till Europol. Skriftliga frågor får

även ställas vid sidan av möten och oberoende av frågorna på dagordningen, och ska besvaras inom lämplig tid.¹ Frågorna ska spegla kontrollgruppens mandat enligt Europolförordningen och förmedlas till Europol först efter att medordförandena har kontrollerat deras tillåtlighet.

Vidare innehåller arbetsordningen mer detaljerade bestämmelser för hur kontrollgruppens delegationer kan begära relevanta handlingar från Europol och för hur gruppen bereder de sammanfattande slutsatser som Europolförordningen nämner.

Arbetsordningen anger även att två ledamöter från JPSG ska fungera som representanter med rätt att delta vid Europolstyrelsens möten, i enlighet med Europolförordningen och för den tidsperiod kontrollgruppen bestämmer. Representanterna ska delta vid styrelsemötena som observatörer utan rösträtt. En av ledamöterna ska komma från Europaparlamentet och en ledamot från JPSG-delegationen i rådsordförandelandet. Representanterna ska återrapportera skriftligt till kontrollgruppen efter styrelsemötena.²

Arbetsordningen innehåller också en möjlighet för JPSG-delegationerna att föreslå att arbetsordningen ses över. Sådana förslag inklusive motivering ska skickas skriftligen till kontrollgruppens medordförande och trojka samt spridas till samtliga delegationer, minst fyra månader före ett JPSG-möte. Trojkan avgör om ett förslag att se över arbetsordningen ska föras upp på dagordningen för det första eller andra JPSG-mötet efter att förslaget har översänts. Varje ändring av arbetsordningen ska underställas beslut av JPSG med konsensus.

Sedan februari 2024 innehåller arbetsordningen även bestämmelser om JPSG:s rådgivande forum för grundläggande rättigheter. Bestämmelserna finns i en bilaga som bl.a. anger övergripande principer för forumet, dess sammansättning och utnämning, arbetsmetoder, aktiviteter och resurser. En mer utförlig redogörelse för bestämmelserna för forumet finns i avsnitt 4.3.

¹ Den praxis som har utarbetats anger en tidsfrist på sex veckor för Europol att besvara skriftliga frågor.

² I praktiken utgörs representanterna av JPSG:s medordförande.

3 Huvuddragen i JPSG:s verksamhet 2024

Under 2024 hölls som brukligt två möten i kontrollgruppen. Båda mötena ägde rum i Belgien. Vår mötet ägde rum i Gent i februari, och i november hölls mötet i Europaparlamentet i Bryssel. Mötena har ägnats åt sedvanliga rapporter från Europols verkställande direktör och Europols styrelseordförande om byråns respektive styrelsens verksamhet. I vanlig ordning har också Europeiska data-tillsynsmannen rapporterat om sin tillsyn av Europols behandling av personuppgifter. Vid höstmötet deltog även Europols dataskyddsombud och byråns ombud för grundläggande rättigheter för att rapportera om sina respektive verksamheter. Balansen mellan skyddet av grundläggande fri- och rättigheter, särskilt av personuppgifter, och brottsbekämpande myndigheters möjlighet att upprätthålla säkerheten fortsätter att vara en fråga som engagerar många JPSG-ledamöter.

En fråga som bl.a. har tagits upp av Europols ledning vid mötena är den kritiska resurssituation byrån befinner sig i. Andra frågor som har diskuterats vid JPSG:s möten under året är bl.a. olaglig vapenhandel och skjutvapenvåld i EU, migrantsmuggling och människohandel, narkotikasmuggling, kopplingen mellan irreguljär migration och EU:s inre säkerhet samt cyberbrottslighet inklusive den som använder sig av AI. JPSG har även fått en uppdatering om hur Europol bidrar i arbetet kopplat till kriget i Ukraina, bl.a. det som rör vapensmuggling och utredningen av krigsbrott.

Under året har JPSG också fortsatt arbetet med det rådgivande forum för grundläggande rättigheter som JPSG ska inrätta enligt den reviderade Europolförordningen. Vid sitt möte i februari kunde JPSG anta de ändringar av arbetsordningen som krävs för att inrätta forumet. I slutet av juni gick JPSG ut med en inbjudan med möjlighet för relevanta organisationer och individer att anmäla intresse av att ingå i forumet. Ambitionen var att JPSG skulle fatta beslut om att utnämna medlemmar till forumet vid sitt möte i november. Ordförandetrojkan valde dock att skjuta upp det beslutet med hänvisning till att antalet intresseanmälningar var för litet. En förnyad utlysning gjordes därför under senhösten, med sikte på att JPSG ska kunna fatta beslut om forumets medlemmar vid sitt möte i februari 2025.

4 Delegationens verksamhet 2024

Under 2022 och 2023 fokuserade delegationens verksamhet till stor del på förberedelserna och genomförandet av riksdagens medordförandeskap för JPSG vårterminen 2023. Till det har även kommit arbetet med att inrätta JPSG:s nya rådgivande forum för grundläggande rättigheter, där delegationen deltagit aktivt såväl under som efter medordförandeskapet. Med tanke på att medordförandeskapet inklusive trojkamedlemskapet nu är avslutat och arbetet för att få forumet på plats närmar sig sitt slut har delegationens verksamhet under 2024 haft en mer normal prägel. Det avspeglas bl.a. i att delegationen under året sammanträtt vid sju tillfällen, att jämföra med tolv sammanträden under 2023. Vid sammanträdena har delegationen bl.a. diskuterat förberedelserna inför JPSG:s kommande möten och uppföljning av genomförda möten, delegationens redogörelse och delegationens aktiviteter under riksmötet. Delegationen har också uppmärksammats på Europolrelaterade nyheter. Vid sammanträdet i december beslutade delegationen att skicka skriftliga frågor till Europol inför JPSG:s möte i februari 2025. Frågorna rör Europols bidrag i arbetet med att förebygga och bekämpa rekrytering av minderåriga till kriminell verksamhet och framgår av bilaga 3. Information om Europols svar på frågorna kommer att finnas i delegationens nästa redogörelse.

Det avslutade medordförandeskapet har även frigjort mer tid till andra aktiviteter, såsom det seminarium delegationen anordnade i riksdagen den 21 mars 2024 med rubriken Samarbetet för att stärka säkerheten vid EU:s hamnar. Vid seminariet medverkade talare från Polismyndigheten, Tullverket och Göteborgs hamn. Totalt deltog ca 20 riksdagsledamöter liksom ett antal tjänstemän från Riksdagsförvaltningen vid seminariet. Bakgrunden till delegationens val av ämne för seminariet var den färdplan EU-kommissionen presenterade i oktober 2023 för att bekämpa narkotikahandel och organiserad brottslighet inklusive den europeiska hamnallians som lanserades i januari 2024. Frågan berördes även av både talare och ledamöter vid JPSG:s möte hösten 2023.

Inga ledamöter ur delegationen hade möjlighet att delta vid vårens JPSG-möte i Gent eftersom det sammanföll med justitieuskottets utlandsresa. En redogörelse för det mötet finns i avsnitt 4.1. Tre ledamöter ur delegationen deltog vid höstens JPSG-möte i Bryssel. En redogörelse för det mötet inklusive delegationens ställningstaganden med anledning av det finns i avsnitt 4.2.

Delegationens ledamöter i justitieuskottet återrappporterade muntligen till utskottet efter höstens JPSG-möte.

Delegationens presidium har deltagit vid de delegationspresidiemöten talmannen bjudit in till under året. På inbjudan av talmannen deltog delegationens ordförande i september också i ett erfarenhetsutbyte med presidierna i de riksdagsorgan som berördes av de interparlamentariska EU-konferenser Ungerns parlament var ordförande eller medordförande för hösten 2024.

4.1 Kontrollgruppens fjortonde möte den 18–19 februari 2024

Den 18–19 februari 2024 hölls det fjortonde mötet i den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol i Gent, Belgien. Mötet leddes av medordförandena Celia Groothedde och Koen Metsu, ordförande för JPSG-delegationerna i det belgiska parlamentets två kammare, samt Cyrus Engerer som ersatte ordföranden för Europaparlamentets utskott för medborgarliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor. Vid mötet deltog ca 60 ledamöter från EU-ländernas nationella parlament och Europaparlamentet. Inga ledamöter från riksdagens JPSG-delegation deltog, utan mötet bevakades i stället av delegationssekreteriatet.

Mötet inleddes med att JPSG antog de ändringar av arbetsordningen som föreslagits för att kunna inrätta JPSG:s rådgivande forum för grundläggande rättigheter. Medordförandena tackade i sammanhanget alla som deltagit i den arbetsgrupp som utarbetat förslaget till ändringar, inklusive tjänstemän från Europaparlamentet, riksdagen samt de spanska, belgiska och ungerska parlamenten. Nästa steg i forumets inrättande är publicering av en inbjudan till relevanta organisationer och individer att anmäla intresse för att ingå i forumet. Vid mötet hölls därefter i vanlig ordning en session om Europols verksamhet. Under den sessionen berördes bl.a. Europols resurser, och läget bedöms vara kritiskt enligt byråns ledning. På mötesdagordningen stod även en rapport från Europeiska datatillsynsmannen (European Data Protection Supervisor, EDPS) och ett anförande av kommissionären för inrikes frågor Ylva Johansson. Vid mötet hölls också två tematiskt inriktade granskningssessioner om olaglig vapenhandel respektive om kampen mot människohandel. Under granskningssessionen om olaglig vapenhandel togs bl.a. Sverige upp som exempel på ett land där man ser ett ökat skjutvapenvåld. Återkommande frågor under mötets olika sessioner var narkotikasmuggling men även kommissionens lagstiftningspaket mot migrantsmuggling och människohandel. Nedan redogörs mer i detalj för de sessioner som rör Europols verksamhet inklusive byråns behandling av personuppgifter.

Sessionen om Europols verksamhet inleddes med att Europols verkställande direktör gav JPSG en uppdatering när det gäller byråns strategiska och operativa arbete sedan oktober 2023. Hon informerade bl.a. om att Europol tagit fram prioriterade åtgärder fram till 2027 baserat på byråns nya långsiktiga strategi. De flesta initiativ som planeras i närtid föranleds av den politiska och lagstiftningsmässiga utvecklingen, såsom genomförandet av förordningen om digitala tjänster (DSA), direktivet om informationsutbyte och olika interoperabilitetskomponenter³ som kommer att ha en betydande påverkan på Europols arbete. Direktören nämnde även arbetet med att inrätta ett nav för vapenunder rättelser som syftar till att utvidga underrättelsebilden om vapensmuggling. För att bl.a. kunna hantera de nya uppgifterna har Europol bett om ytterligare

³ Till exempel EU:s system för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) och informationssystemet för viseringar (VIS).

resurser som går utöver EU:s nuvarande fleråriga budgetram. När det gäller Europols externa relationer är samarbetet med närområdet prioriterat, särskilt länderna på västra Balkan och inom det östliga partnerskapet. MENA-regionen förblir prioriterad, men där finns fortsatta utmaningar eftersom det saknas ett rättsligt ramverk för strukturerat informationsutbyte. Latinamerika är en annan prioriterad region och där finns flera avtal för strategiskt samarbete, och Europol samarbetar även med Ameripol.

Direktören berörde också den operativa verksamheten, bl.a. det som rör narkotikasmuggling, stödet till Ukraina, cyberbrottslighet, vapensmuggling, migrantsmuggling, terrorism samt ekonomisk och finansiell brottslighet. När det gäller narkotikasmuggling förblir narkotikamarknaden den största kriminella marknaden i EU. De senaste åren har man sett en stor ökning av kokainsmuggling till EU, och det mesta kommer sjövägen i containrar. Europol noterar i det sammanhanget en ökad komplexitet hos de kriminella nätverken som vilar på flexibla samarbetsstrukturer och en ökad våldsanvändning i vissa städer i EU, framför allt nära logistiknav. För att få en bättre bild av hotet behövs ett ökat informationsflöde om storskalig smuggling, innovativa partnerskap med privata parter för stärkt motståndskraft vid logistiknaven, finansiella utredningar och att man tar itu med onlineförsäljning av droger. Europol välkomnar därför den europeiska hamnalliansens offentlig-privata partnerskap som nyligen lanserats. När det gäller migrantsmuggling ser Europol en fortsatt kriminell aktivitet längs alla större rutter in i EU liksom vid sekundärflyttningar inom EU. Byrån stöder fem regionala operativa arbetsgrupper med medlemsstater och partner för att bekämpa migrantsmuggling. Direktören välkomnade i sammanhanget kommissionens förslag om att stärka Europols kapacitet på området eftersom det ger en ram för ett strukturerat samarbete mellan Europol, medlemsstaterna, partner och andra EU-byråer liksom resurser som är en förutsättning för ett effektivt genomförande. Vidare förblir bekämpande av sexuella övergrepp mot barn online en huvudprioritering för Europol, och man har infört ett nytt automatiserat system som har lett till att byrån skickar information till medlemsstaterna med tätare intervaller. När det gäller Europols stöd till Ukraina uppehöll sig direktören vid den senaste utvecklingen i fråga om vapensmuggling och s.k. centrala internationella brott. Ett ramverk för utbyte av information och underrättelser om försvunna och stulna vapen har inrättats med Ukraina. Europol deltar sedan oktober 2023 i en gemensam utredningsgrupp om misstänkta centrala internationella brott där byrån bistår med analytiskt och forensiskt stöd.

Europolstyrelsens ordförande redogjorde därefter för styrelsens verksamhet sedan oktober 2023. Han uppehöll sig främst vid Europols resurssituation. Styrelsen har inlett diskussionen om byråns budgetbehov 2025–2027 och har antagit ett utkast till budgetestimat för 2025 samt ställt sig bakom ett utkast till flerårig programplanering för 2025–2027. Ordföranden varnade dock för en svår process framöver, som innebär att Europols budgetbehov måste säkras för att byrån ska kunna fortsätta att utföra sina kärnuppgifter och ge stöd till medlemsstaterna. Samtidigt har Europol blivit ombedd att spela en aktiv roll i

genomförandet av ett antal nya instrument för att stärka EU:s inre säkerhet och öka det brottsbekämpande samarbetet. Den sistnämnda utvecklingen är inte budgetneutral och kräver att Europol stärker sin tekniska kapacitet och hantering av ett växande inflöde av operativ information. Ordföranden menade att en kritisk punkt har nåtts där Europol inte kan utföra sina kärnuppgifter på ett bra sätt eftersom byrån har fått nya uppgifter som inte alltid åtföljs av adekvata resurser.

Efter presentationerna följde en debatt med JPSC-ledamöterna där inläggen besvarades löpande av den verkställande direktören och styrelseordföranden. Ledamöternas inlägg rörde bl.a. narkotikasmuggling, kriminella nätverks våldsanvändning, migrantsmuggling inklusive kommissionens nya förslag, sexuella övergrepp mot barn, cyberbrottslighet, krypterad kommunikation och Europolns resurssituation. Direktören svarade att man ser en ökad våldsanvändning kopplat till narkotikasmuggling, även bland unga. Unga personer används ofta för att utföra beställningsmord, vilket gör mordet mer oförutsebara. En tredjedel av alla kriminella grupper i EU är involverade i narkotikasmuggling, 40 procent smugglar flera olika typer av narkotika och produktionen inom EU av bl.a. syntetiska droger ökar. EU är därför inte bara destinations- och transitområde för narkotika utan även producent. Europol behöver ha en bra bild av hur de kriminella grupperna är organiserade och hur de arbetar. Man behöver också ha kontakt med tredjeländer och öka antalet gripanden och beslag genom operativa arbetsgrupper. Byrån fokuserar på high-value targets (HVT)⁴, inte bara ledare utan även personer med specifik expertis. Europol genomför för närvarande en kartläggning av de kriminella nätverk i EU som anses utgöra störst hot. För att kunna bekämpa migrantsmuggling behöver man rikta in sig på nätverken som ligger bakom smuglingen och säkerställa systematiska finansiella utredningar. Europol har personal på plats vid vissa hotspot-områden för att på medlemsstaternas begäran utföra sekundära säkerhetskontroller för att öka säkerheten vid de yttre gränserna och identifiera terrorism och kriminella hot. Europol har en relativt god bild av sekundärförflyttningar men sämre överblick av aktiviteten utanför gränserna. Europol välkomnar kommissionens lagstiftningsförslag för att stärka kampen mot migrantsmuggling. Mer betoning behövs på att dela underrättelser, mer proaktivt stöd för ökat samarbete med tredjeländer, lämpliga medel för operativ effektivitet samt att man tittar på alla aspekter av den kriminella aktiviteten (finansiella utredningar, logistik, den digitala miljön). Kommissionens förslag har dock varit föremål för stor och i vissa fall kritisk diskussion i Europolns styrelse. Medlemsstaternas ledamöter har bl.a. ifrågasatt behovet av att ändra Europolförordningen, tryckt på vikten av att bevara operativa arbetsgrupper (OTF) som ett flexibelt operativt koncept samt understrukt behovet av att analysera vilka konsekvenser detta får för Europol och byråns resurser. Många medlemsstater efterfrågar en mer fördjupad konsekvensbedömning och oroas över avsaknaden av en sådan

⁴ Mål med högt värde, i form av personer vars kriminella verksamhet utgör en särskilt hög risk för två eller fler medlemsstater.

eftersom förslaget anses få stor påverkan på dem. När det gäller krypterade kommunikationer hänvisade direktören till att kriminella i ökad utsträckning använder sig av det. Europol välkomnar det svenska EU-ordförandeskapets initiativ till att inrätta en högnivågrupp som tittar på utmaningar och lösningar för brottsbekämpningen när det gäller tillgång till data. När det gäller Europol's resurser svarade direktören att byrån alltid gör en analys av hur ny lagstiftning kommer att påverka den. I fallet med DSA bedömdes den nya förordningen inte påverka Europol's arbete i så stor utsträckning eftersom byrån förutsågs svara för andra linjen-stöd och därför inte fått några ytterligare resurser för det arbetet. Det Europol i stället ser är att onlinetjänstleverantörerna kontaktar byrån direkt för att informera om hot mot liv, i stället för att kontakta medlemsstaterna. Europol har därför behövt inrätta en dygnetruntfunktion för att kunna hantera den informationen skyndsamt, och byrån behöver även identifiera vilken medlemsstat man ska dela informationen med. Europol's budskap är att om byrån förutses utföra uppgifter behöver den också tilldelas resurser för det. I annat fall behöver Europol dra ned på sina operativa tjänster.

EDPS gav under sin session en uppdatering om sin tillsyn av Europol's behandling av personuppgifter med fokus på tre områden: behandlingen av biometrisk data, nya arbetsmetoder mellan medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och Europol samt EDPS inspektion hos Europol med fokus på bl.a. passageraruppgifter (PNR). EDPS ser en trend den senaste tiden i form av betydande utvidgning av behandling av biometrisk data, vilket även banar väg för användning av ansiktsgenkänning. EDPS har gett råd till Europol om att strömlinjeforma behandlingen av biometrisk data och användningen av verktyg för ansiktsgenkänning. EDPS uppmärksammade i sammanhanget JPSG på sitt yttrande om kommissionens förslag om ökat polissamarbete när det gäller migrantsmuggling och människohandel. Denna trend kan också anas i andra lagförslag och påverkar inte bara Europol utan även medlemsstaternas myndigheter. I ljuset av en förutsedd ökning av data betonar EDPS de krav som måste beaktas vid behandling av biometrisk data: de får endast behandlas om det ses som strikt nödvändigt och proportionellt och för forsknings- och innovationsprojekt, och för operativa ändamål samt endast för att förebygga eller bekämpa brott som faller inom Europol's mandat. Det finns även ny rättspraxis från EU-domstolen som bl.a. betonar kravet på strikt nödvändighet och principen om dataminimering. Vid behandling av data måste man även se vilka kontrollåtgärder som finns när det gäller kvaliteten på uppgifterna. Vissa data kan inte alltid vara av hög kvalitet men det måste finnas en miniminivå, framför allt när AI-verktyg används eller planeras. EDPS har bett Europol att bl.a. specificera vilka kategorier av individer som ansiktsgenkänning används för och bett om mer information om vilken algoritm som planeras för minderåriga innan den används för ansiktsgenkänning. När det gäller frågan om nya arbetsmetoder ser EDPS en trend att Europol och medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter ger tillgång till varandras system och verktyg. Det gör att medlemsstaterna kan ge andra medlemsstater direkt åtkomst till den information de delat med Europol, bl.a. för

att genomföra gemensamma operativa analyser. Dessa nya arbetsmetoder kan påverka hur tillsynsansvaret fördelas mellan Europol och nationella myndigheter. Det medför nya utmaningar i tillsynen eftersom fler tillsynsmyndigheter involveras, vilket kräver ökad samordning mellan EDPS och nationella myndigheter. EDPS analyserar för närvarande vilka möjliga effekter de nya metoderna kan få. Slutligen informerade EDPS om sina slutsatser från en nyligen genomförd inspektion av Europol som bl.a. fokuserade på Europols behandling av PNR-uppgifter, kategorisering av registrerade (data subject categorisation) samt genomförandet av den handlingsplan Europol antog som svar på EDPS uppmaning 2020 om byråns hantering av stora datamängder.

En av Europols biträdande direktörer gavs därefter tillfälle att redogöra för Europols dataskyddsarbete och syn på de frågor EDPS berörde. Han betonade att Europol tar dataskydd på stort allvar i den dagliga verksamheten. Som exempel nämndes att byrån sedan 2017 har tagit emot 2 700 förfrågningar från enskilda om huruvida Europol behandlar deras personuppgifter (Data Subject Access Requests, DSAR). Endast 11 av dem innehåller klagomål. DSAR är ett viktigt verktyg och det finns för närvarande fyra pågående klagomål, vilket kan förklaras av ett ökat antal och mer komplexa DSAR som gör att samrådet med medlemsstaterna tar längre tid. När det gäller EDPS inspektioner har Europol hittills genomfört 87 procent av de rekommendationer byrån fått från EDPS sedan 2017. Vidare välkomnar Europol att EDPS nu först lämnar preliminära råd till byrån, vilket ger den möjlighet att reagera på förhand innan EDPS lämnar sitt slutliga råd. När det gäller biometrisk uppgifter kommer Europol att titta på lösningar tillsammans med EDPS. Den biträdande direktören avslutade med att beröra Europols samarbete med Frontex. Mot bakgrund av EDPS utredning och rekommendationer om Frontex informationsdelning om migrantsmuggling slutade Frontex att dela information med Europol. Europol och Frontex har tillsatt en gemensam arbetsgrupp som har tagit fram en konceptnot. På basis av den har man t.ex. utvecklat en checklista som gör att Frontexpersonal kan vara mer specifik med vilken information som delas med Europol.

JPSG-ledamöternas inlägg i den efterföljande debatten med EDPS rörde bl.a. användningen av ny teknik, kvaliteten på data, samarbetet mellan Europol och Frontex samt EDPS syn på kommissionens förordningsförslag om att förebygga och bekämpa sexuella övergrepp mot barn respektive förslaget om ökat polissamarbete på området migrantsmuggling och människohandel. När det gäller samarbetet med Frontex ansåg EDPS att konceptnoten var ett steg i rätt riktning, men EDPS hade hellre sett att diskussionen mellan byråerna mynnat ut i ett administrativt avtal. När det gäller kommissionens förslag om sexuella övergrepp mot barn ifrågasätter EDPS vissa av de metoder kommissionen föreslagit, framför allt när det gäller totalsträckskryptering och övervakning av kommunikationer som EDPS anser vara för långtgående. Europa-parlamentets kompromissförslag uppfyller inte heller alla krav men EDPS anser att det går i rätt riktning. När det gäller kommissionens migrantsmugglingspaket instämde EDPS i kritiken mot att kommissionen inte presenterat en

konsekvensbedömning. Det försvårar diskussionen om förslaget eftersom det innebär att EDPS måste försöka hitta på skälen till och målen för förslaget. Samtidigt menade EDPS att det var ett intressant förslag som går i rätt riktning men att det behövs mer information om de praktiska effekterna.

4.2 Kontrollgruppens femtonde möte den 12 november 2024

Den 12 november 2024 hölls det femtonde mötet i den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol. Mötet hölls i Europaparlamentet i Bryssel och leddes av medordförandena Javier Zarzalejos, ordförande för Europaparlamentets utskott för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor, samt Lajos Kósa och Imre Vejkey, ordförande för berörda utskott i det ungerska parlamentet. Vid mötet deltog ca 65 ledamöter från EU-ländernas nationella parlament och Europaparlamentet. Från riksdagens delegation deltog ordförande Adam Martinen (SD) samt ledamöterna Mikael Damsgaard (M) och Anna Wallentheim (S).

Avsikten var att JPSG som första punkt på dagordningen skulle fatta beslut om utnämning av medlemmar till JPSG:s nya rådgivande forum för grundläggande rättigheter. Ordförandetrojkan beslutade dock att skjuta upp frågan till nästkommande JPSG-möte med hänvisning till att antalet inkomna intresseanmälningar var för litet. Vid mötet hölls därefter i vanlig ordning en session om Europols verksamhet. Under den sessionen återkom Europols ledning till byråns kritiska resurssituation och informerade bl.a. om den nya kartläggningen av högrisknätverk i EU. På dagordningen stod även en session om dataskydd med bl.a. Europeiska datatillsynsmannen (European Data Protection Supervisor, EDPS) och Europols dataskyddsombud. Europols ombud för grundläggande rättigheter redogjorde för sitt arbete under en egen session. Övriga punkter på dagordningen var ett förinspelat videomeddelande från kommissionären för inrikes frågor Ylva Johansson, ett anförande av Ungerns biträdande inrikesminister och en uppdatering om Europols arbete kopplat till kriget i Ukraina. Vid mötet hölls även två tematiskt inriktade granskningssessioner om att förebygga säkerhetshot genom att motverka irreguljär migration respektive om kampen mot cyberbrottslighet och särskilt sådan brottslighet som använder sig av AI. I debatten under den första granskningssessionen kom merparten av JPSG-ledamöternas inlägg att handla om migration och återvändande, vilket är frågor som ligger utanför Europols mandat. Inläggen besvarades av Europols biträdande direktör som fick förtydliga vad som ingår i byråns mandat och i största möjliga mån styra in sina svar på de aspekter av frågorna som Europol hanterar (migrantsmuggling och terrorism). Även JPSG:s medordförande fick under debatten påminna om att den inte var avsedd att beröra migration generellt utan hur Europol kan bidra till EU:s inre säkerhet. Nedan redogörs mer i detalj för de sessioner som rör Europols verksamhet samt byråns behandling av personuppgifter och säkerställande av respekten för grundläggande rättigheter.

Under sessionen om Europols verksamhet inledde Europols verkställande direktör med att redogöra för byråns strategiska och operativa arbete sedan mars samt presenterade utkastet till Europols fleråriga programplanering 2025–2027. Europol har tagit flera steg i genomförandet av byråns nya långsiktiga strategi, bl.a. i form av en ny strategi för Europols externa relationer. Framöver kommer man bl.a. att diskutera samarbetet med privata parter och förbereda ett förslag för närmare samarbete med Schengenassocierade länder. EU:s politiska och lagstiftningsmässiga utveckling påverkar vilka initiativ Europol vidtar. Där har genomförandet av förordningen om digitala tjänster (DSA), direktivet om informationsutbyte och flera interoperabilitetskomponenter redan haft en betydande påverkan på Europols arbete. Det handlar t.ex. om förberedelser inför sjösättningen av Etias 2025 respektive av VIS 2026 samt inrättandet av ett externt datacenter (second data center) utanför högkvarteret under 2026. När det gäller dataskydd har byrån haft en bra dialog med EDPS under året, bl.a. om behandlingen av personuppgifter vid ärenden för gemensam operativ analys. Förhandssamråd pågår nu med EDPS om den tekniska miljön för dessa ärenden. Europol förbereder även för att lansera en operativ sandlåda (sandbox)⁵ under 2025 för säker behandling av personuppgifter för forsknings- och innovationsändamål. Sett till Europols externa relationer ligger fokus fortsatt på närområdet, framför allt länder på västra Balkan och i det östliga partnerskapet. Stöd till Ukraina förblir en huvudprioritering. Storbritannien är även en primär partner och Europol tittar också på hur samarbetet kan stärkas med de Schengenassocierade länderna. MENA-regionen står högt på dagordningen och det finns vissa uppmuntrande tecken i samarbetet med regionen. Latinamerika förblir en prioriterad region för samarbete, och Europol välkomnar de nyligen slutförda förhandlingarna om ett avtal mellan EU och Brasilien för utbyte av personuppgifter.

Direktören övergick sedan till den operativa verksamheten där hon inledde med att redogöra för Europols nya kartläggning av de kriminella nätverk som utgör störst hot mot EU:s säkerhet.⁶ Kartläggningen bygger på information från samtliga medlemsstater och 17 av Europols partnerländer utanför EU. Den omfattar 821 kriminella nätverk och beskriver i detalj hur nätverken är organiserade, vilken typ av brottslighet de ägnar sig åt samt var och hur de arbetar. Den olagliga narkotikahandeln förblir den största marknaden och selsätter hälften av nätverken, och 36 procent av nätverken ägnar sig endast åt narkotikahandel. Nätverken är flexibla och motståndskraftiga, och anpassar sig snabbt. De bryr sig inte om landsgränser och verkar i flera länder. De består av flera nationaliteter och fokuserar på en huvudsaklig brottstyp. De orsakar mycket skada, genom fysiskt våld eller ekonomisk skada, infiltrerar den lagliga ekonomin samt använder sig av korruption. Kartläggningen visar på ett antal trender som pekar i en annan riktning än tidigare gjorda observationer. Den visar att polykriminalitet är ett undantag snarare än en regel och att

⁵ En separat, isolerad och skyddad uppgiftsbehandlingsmiljö inom Europol.

⁶ Decoding the EU's most threatening criminal networks, tillgänglig på Europols webbplats.

nätverken blir mer specialiserade. Vidare är brott som en tjänst, vilket innebär att uppdrag läggs ut på andra kriminella grupper, inte så utbredd som man tidigare trott utan det begränsas till vissa specifika uppgifter. Kartläggningen visar även att 80 procent av nätverkens ledare bor i det land där brotten huvudsakligen begås och endast 6 procent bor utanför EU. Den första kartläggningen har redan lett till att medlemsstaterna ökat sitt informationsutbyte, och den kommer att uppdateras vartannat år. Direktören redogjorde därefter för den operativa utvecklingen bl.a. när det gäller migrantsmuggling. Europol fortsätter att ge stöd i form av personal i medlemsstater och tredjeländer samt genom arbetet i regionala arbetsgrupper. Snabb information och ökat samarbete med ursprungsländer är viktigt, och finansiella utredningar är avgörande. På området ekonomisk och finansiell brottslighet ser Europol ett snabbt växande hot från illegal bankverksamhet, s.k. underground banking, som används i stor utsträckning för penningtvätt och terrorismfinansiering. Onlinebedrägerier kopplat till penningtvätt förblir också ett stort hot och bedrägerier är det område där Europol mottar mest information från medlemsstater och tredje parter. Europol har även stöttat medlemsstater och tredje parter för att hantera de mångfacetterade hot som kommer av våldseskaleringen i Mellanöstern. Byrån har samordnat flera aktiviteter som rör anmälan av olagligt innehåll på nätet om konflikten samt samordnar en arbetsgrupp som tittar på EU-baserade individers och organisationers finansiering av Hamas. Direktören avslutade med några ord om byråns framtid. Europol välkomnar det som anges i de politiska riktlinjerna för den nya kommissionen om att Europol ska göras till en verkligt operativ polisbyrå med mer än fördubblad personalstyrka över tid. Direktören pekade ut tre utmaningar för byrån framöver. Den första rör brottsbekämpande myndigheters tillgång till data och teknisk utveckling. Det behövs en digital agenda för brottsbekämpande myndigheter, för att maximera potentialen i den tekniska utvecklingen. Laglig tillgång till data tillsammans med möjligheten att hantera stora och komplexa datamängder är avgörande för brottsbekämpning. Det behövs även ett närmare samarbete med techföretag och den privata sektorn, baserat på ett ramverk som balanserar säkerhet med laglig tillgång till data utan att försvaga kryptering och cybersäkerhet. Den andra utmaningen handlar om att förstärka Europols externa relationer för att öka informationsutbytet och det internationella polissamarbetet. Slutligen behövs finansiella resurser och personal för att genomföra allt. Europol kommer att få mycket svårt att fullgöra sin roll om byrån inte får adekvata, hållbara och stabila resurser. Finansieringen av Europol behöver öka i EU:s budget för 2025 och i EU:s nästa fleråriga budgetram.

Europolstyrelsens ordförande redogjorde därefter för styrelsens arbete sedan mars. Styrelsen har bl.a. antagit Europols konsoliderade verksamhetsrapport för 2023, och den berömmar Europol bl.a. för arbetet med att förbereda för och genomföra ett antal nya rättsakter såsom interoperabilitet och DSA. Styrelsen har även gett sitt stöd till Europols halvårsrapport för 2024, och den uppskattar att Europol fokuserat på den operativa kärnverksamheten och noterar också att vissa kommande uppgifter är avhängiga resurser, framför allt

på området informations- och kommunikationsteknologi. Vidare ger styrelsen sitt fulla stöd till att Europol utvecklar innovativa verktyg för en mer effektiv behandling av data för operativa ändamål. Styrelsen har hållit omfattande diskussioner om dataskyddsfrågor och kommer att fortsätta med det, i samråd med EDPS. Även Europols externa relationer har diskuterats flitigt och i oktober antog styrelsen en ny strategi för dem. Styrelsen välkomnar framför allt Europols nya ansats som fokuserar på ett intensifierat samarbete med existerande partner, på att identifiera möjliga nya partner och på att utveckla praktiska lösningar för ett mer riktat operativt och strategiskt samarbete. Det arbetet utförs i strikt överensstämmelse med mänskliga rättigheter inklusive dataskydd. Styrelsen stöder även att Europol söker närmare samarbete med andra EU-byråer. Ordföranden nämnde bl.a. de förnyade kontakterna med Frontex om delning av operativ information och samarbetet med Eurojust. Slutligen berörde ordföranden Europols resurssituation. Styrelsen har ställt sig bakom Europols budgetförslag eftersom den anser att det är nödvändigt för att kunna säkerställa att Europol kan uppfylla sitt mandat i en situation där byrån har fått flera nya viktiga uppgifter samt för att genomföra annan lagstiftning där inga extra resurser förutses för Europol. Ordföranden tackade i sammanhanget Europaparlamentet för att det i förhandlingarna om budgeten för 2025 har föreslagit mer finansiering och personal än vad som förutses i kommissionens förslag. Det som kommissionens ordförande uttalat om byråns framtida resurser är lovande, men under tiden måste man säkerställa att Europol ges adekvata resurser för att utföra sina uppgifter. Ordföranden informerade om att styrelsen tar ställning till Europols slutliga budget för 2025 vid sitt möte i december 2024, och att JPSG:s medordförande är inbjudna till det mötet.

Efter presentationerna följde en debatt med JPSG-ledamöterna där inläggen besvarades löpande av den verkställande direktören och styrelseordföranden. Ledamöternas inlägg rörde bl.a. kriminella nätverks rekrytering av unga, migrantsmuggling, narkotikasmuggling, AI-verktyg, ekonomisk och finansiell brottslighet, Europols resurser och möjliga intressekonflikter hos Europolpersonal. Direktören svarade att de kriminella nätverkens rekrytering av unga är ett reellt problem, att det har vuxit de senaste åren och att det även gäller terrorism. Nätverken rekryterar unga för att undvika upptäckt, gripande och åtal. Det man ser är att när man i vissa länder sänker straffmyndighetsåldern riktar de kriminella in sig på ännu yngre personer. Rekryteringsmetoderna utvecklas och de minderåriga får i allt större utsträckning i uppdrag att utföra våldsamma handlingar såsom mord och utpressning. Minderåriga är involverade i över 70 procent av de kriminella marknaderna, inklusive cyber- och onlinebedrägerier, narkotikahandel, migrantsmuggling och egendomsbrott. Onlineplattformar och sociala medier har blivit viktiga hjälpmedel i rekryteringen av unga. När det gäller migrantsmuggling betonades vikten av att Europol får användbar information från medlemsstaterna som kan användas i insatser. Just nu får byrån inte tillräckligt mycket sådan information. Kommissionens nya förslag på området kommer att bli avgörande för att förbättra samarbetet mellan medlemsstaterna och Europol. När det gäller

narkotikasmuggling försöker Europol öka antalet beslag och gripanden genom arbetsgrupper med medlemsstaterna, en förbättrad underrättelsebild samt närmare samarbete med ursprungsländer och med andra EU-byråer. Hamnalliansen är mycket viktig för samarbetet med den privata sektorn. Att narkotikabelagen vid hamnarna i Antwerpen och Rotterdam har minskat beror bl.a. på att de kriminella anpassar sig genom att använda nya tillvägagångssätt och ändrade ruttor där mindre hamnar används. De senaste åren har Europol en helt annan kunskap på området, t.ex. tack vare insatser mot krypterade kommunikationsappar och kartläggningen av högrisknätverk. När det gäller AI ökar kriminellas användning av AI-verktyg och AI-tjänster, bl.a. språkmodeller. AI-genererade sexuella övergreppsmaterial mot barn har rapporterats och kommer att öka. Brottsbekämpande myndigheter behöver AI eftersom det gör att man slipper repetitiva uppgifter och effektiviserar arbetet, men i slutändan är det alltid en människa som fattar beslut. Europol har för närvarande sju AI-verktyg, som EDPS har fått lämna synpunkter på. Europols dataskyddsombud säkerställer att byrån inte använder verktyg som strider mot dataskyddsreglerna, och byråns ombud för grundläggande rättigheter är också involverad i arbetet. På frågan om intressekonflikter hos Europolpersonal hänvisade direktören till den uppförandekod som byrån har för sina anställda. När medarbetare slutar måste de fylla i en förklaring om intressekonflikter, där medarbetare under en tvåårsperiod måste informera om och få godkänt för nya anställningar. Europol stöder EU-ombudsmannens pågående utredning om byråns hantering av två tidigare medarbetares nya anställningar.

Sessionen om dataskydd inleddes med en presentation från EDPS som redogjorde för tre områden som varit i fokus för EDPS tillsyn av Europol de senaste åren, och som kommer att fortsätta vara i fokus. Det första rör Europols hantering av stora datamängder. Grundtanken i den reviderade Europolförordningen är att Europol får behandla personuppgifter som rör individer som tydligt identifierats och kategoriserats. Syftet är att göra det möjligt med en riktad databehandling och undvika onödigt intrång i den personliga integriteten. I en bilaga till förordningen specificeras vem som ska omfattas men även vilken typ av uppgifter som är tillåten för varje kategori. Reglerna för datainsamling när det gäller misstänkta är t.ex. mer tillåtande än de regler som gäller vittnen. Detta ska säkerställa att det inte sker någon överinsamling av uppgifter. Europol har en skyldighet att rapportera till EDPS vid behandling av känsliga personuppgifter (t.ex. politiska åsikter, trosuppfattning och sexuell läggning). Det förutsätter att Europol har mer detaljerad kunskap om vilka data man har, deras ursprung och i vilken kontext de har samlats in. Om det exakta innehållet inte är känt kan det innebära att Europol behandlar uppgifter som ligger utanför byråns mandat och att byrån inte rapporterar till EDPS. Det är naturligt att Europol hanterar allt större datamängder. Dessa data kan komma från många olika källor och innehålla mycket, inklusive känsliga uppgifter. Det är en monumental uppgift att analysera alla delar av datamängden, för att identifiera och för att undvika en för omfattande behandling, och det kan ta år. Det blir under den tiden svårt för Europol att uppfylla sin rapporteringsskyldighet

gentemot EDPS, vilket kan leda till en för omfattande datalagring. Därför infördes en undantagsregim i den reviderade förordningen som ger Europol rätt att behandla stora datamängder som inte uppfyller standardkraven på grund av dess volym och komplexitet. Det åtföljs av säkerhetsgarantier, bl.a. om begränsade lagringsperioder och tydligt syfte för behandlingen. Det andra fokusområdet rör användningen av gemensamma operativa miljöer mellan medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och Europol. Utvecklingen har rört sig från separata system och informationsutbyte per mejl till gemensamma miljöer, mot bakgrund av en växande efterfrågan på att kunna samarbeta mer effektivt genom gemensam behandling av personuppgifter. Det tredje fokusområdet för tillsynen är Europols användning av biometri och AI-verktyg. EDPS blev dock ombedd av JPSG:s medordförande att korta ned sin presentation och hann därför inte utveckla sitt resonemang i frågan.

Därefter redogjorde Europols dataskyddsombud för sitt arbete. Ombudet utgör en integrerad men oberoende del av Europols personal som ska säkerställa att byrån följer dataskyddsregler och ge råd i dataskyddsfrågor. Arbetsuppgifterna omfattar även att hålla utbildningar internt inom Europol och för externa partner. Ombudet är ansvarig inför Europols styrelse och biträds av en intern dataskyddsfunktion. Vidare fungerar ombudet som kontaktpunkt för EDPS och nationella dataskyddsmyndigheter. Ombudet deltar också i arbetet med att ta fram genomförandebestämmelser för dataskydd och lämnar bl.a. råd om Europols överföring av personuppgifter till tredjeland. Arbetsbördan förblir hög, bl.a. med tanke på de förhandssamråd som sker med EDPS. Europol är den EU-byrå som genomfört flest förhandssamråd. Ombudet ansvarar även för att hantera registrerades begäran om tillgång till information om huruvida Europol behandlar deras personuppgifter (DSAR). Under 2023 ökade sådana förfrågningar i jämförelse med tidigare år. Ombudet pekade i sammanhanget på att antalet DSAR där Europol faktiskt har behandlat uppgifter har ökat. Avslutningsvis underströk ombudet behovet av en dataskyddsfunktion eftersom Europol får allt fler komplexa uppgifter och i ökad utsträckning behandlar känsliga personuppgifter.

Slutligen redogjorde en senior expert från Europol för byråns perspektiv på de frågor EDPS tagit upp. Europol ägnar mycket uppmärksamhet åt frågan om hantering av stora datamängder. Ofta är datamängderna ostrukturerade och Europol vet inte i förväg vad de innehåller. Europol använder sig av olika artiklar i Europolförordningen beroende på om byrån misstänker att datamängden innehåller uppgifter om individer som inte kan kopplas till brott respektive om byrån med säkerhet vet att alla individer direkt kan relateras till brott. Särskild försiktighet krävs i de fall det i datamängden också finns uppgifter om individer som inte är misstänkta, t.ex. vid avlyssning av krypterade chattar. När det gäller frågan om gemensamma analyser mellan Europol och medlemsstaterna innebär det stora möjligheter, men sådana analyser är fortfarande i ett tidigt utvecklingsstadium. I dag saknas en gemensam praxis för analys med följderna att hanteringen av data kan skilja sig åt mellan medlemsstaterna. Det innebär att Europol styr över det som rör behandlingen av data och att

medlemsstaterna kan analysera informationen och föreslå möjliga kopplingar. Det återstår att se hur frågan utvecklar sig, och i framtiden kan man eventuellt utarbeta en gemensam praxis för analys som skulle kunna utöka medlemsstaternas roll. När det gäller Europol's användning av AI behöver byrån alltid säkerställa att det finns kunskap om vad AI-verktygen gör, att de som arbetar med dem vet hur de fungerar, inklusive dess algoritmer och vilka konsekvenser verktygen har. Beslut fattas alltid av människor, men de behöver förstå de bakomliggande algoritmerna. Det är med den ansatsen man förbereder för att kunna använda personuppgifter för forsknings- och innovationsändamål. Först måste processerna för det klargöras, därefter kommer den s.k. sandlådan att lanseras, och baserat på det kommer arbetet att tas vidare i samråd med Europol's ombud för grundläggande rättigheter och EDPS.

Efter presentationerna följde en kortare debatt med JPSG-ledamöterna där inläggen besvarades löpande av EDPS samt dataskyddsombudet och medarbetaren från Europol. Ledamöternas inlägg rörde bl.a. behandlingen av biometrisk data, Europol's informationsutbyte med Frontex och samarbetet med tredjeländer.

Vid mötet hölls även en kortare session om skyddet av grundläggande rättigheter där Europol's ombud för grundläggande rättigheter redogjorde för sitt arbete. Ombudet anförde att Europol har gjort stora framsteg på området, det finns en större medvetenhet hos byråns personal om ombudets uppdrag, och ombudet kontaktas för att ge råd om verktyg och processer. Detta har hjälpt ombudet att utveckla processer, t.ex. för användningen av Europolförordningens bestämmelser om överföring av personuppgifter till tredjeland och analys av AI-verktyg. Ombudet kontrollerar dagligen Europol's stöd och blir även inbjuden till operativa möten. I början av 2025 kommer ombudet att genomföra ett fältbesök vid ett av de hotspot-områden där gästande tjänstemän har placerats. Som särskilt utmanande uppgift nämnde ombudet rådgivning inför att Europol förhandlar och skriver under samarbetsavtal. En annan krävande arbetsuppgift är att lämna råd i frågor som rör innovation och nya tekniska verktyg, inklusive AI. Där behöver en konsekvensbedömning göras med avseende på grundläggande rättigheter. Ombudet har även lämnat rekommendationer om bl.a. det som rör bevakning av öppna källor och sociala medier för att upptäcka sexuellt övergreppsmaterial mot barn online och terroristinnehåll online. Ombudet håller även utbildningar för Europol's personal, för att bredda kunskapen på området och för att påverka de anställdas syn på frågorna. En annan viktig uppgift för ombudet är att förklara Europol's roll och arbete med grundläggande rättigheter externt. Ombudet anförde avslutningsvis att den riskbedömning han har gjort visar att risken för att Europol's personal bryter mot grundläggande rättigheter är liten. Det krävs dock fortsatt bevakning av frågan och arbete för att höja medvetenheten hos de anställda. Därefter hölls en kortare debatt med JPSG-ledamöterna och ombudet för grundläggande rättigheter. Ledamöternas inlägg rörde bl.a. kryptering, AI och tredjeländers efterlevnad av grundläggande rättigheter.

Riksdagens delegation hade inte skickat några skriftliga frågor till Europol inför mötet eller några skriftliga kommentarer till utkastet till Europols fleråriga programplanering. Delegationens ledamöter ställde inte heller några muntliga frågor vid mötet.

4.2.1 Delegationens uppföljning av mötet

Delegationen har för vana att följa upp JPSG-möten vid ett efterföljande sammanträde. Syftet är att reflektera över mötets form och innehåll samt diskutera möjliga frågor som delegationen önskar följa upp. Vid delegationens sammanträde den 21 november delade de ledamöter som deltagit vid mötet med sig av sina reflektioner kring mötet. En reflektion var att EDPS bör ges mer tid vid JPSG-mötena för att på ett meningsfullt sätt kunna redogöra för sina iakttagelser och rekommendationer. EDPS har en viktig roll att utöva tillsyn av Europol, vilket kan komplettera och stödja JPSG:s arbete. En annan reflektion om mötet, och om tidigare JPSG-möten, är att förinspelade videomeddelanden sällan tillför något till ett möte. I stället bör denna typ av meddelanden ersättas med skriftlig information till delegationerna (före mötet) för att på så sätt kunna ge mer utrymme till andra presentationer under mötet. Delegationen gav delegationssekretariatet i uppdrag att å delegationens vägnar skicka rekommendationer med den innebörden till JPSG:s medordförande från Europaparlamentet och till kommande medordförande från det polska parlamentet.⁷ Sekretariatet skickade rekommendationerna kort efter sammanträdet.

4.3 JPSG:s rådgivande forum för grundläggande rättigheter

Den reviderade Europolförordning som trädde i kraft den 28 juni 2022 införde framför allt ett antal nya och ändrade bestämmelser för Europol, men innebar också vissa nyheter för JPSG:s del. En av dem är det rådgivande forum för grundläggande rättigheter som JPSG ska inrätta enligt förordningens nya artikel 52a:

Artikel 52a

Rådgivande forum

1. Den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen ska inrätta ett rådgivande forum som på begäran ska bistå gruppen med oberoende rådgivning i frågor som rör grundläggande rättigheter.

Den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen och den verkställande direktören får samråda med det rådgivande forumet i alla frågor som rör grundläggande rättigheter.

⁷ Det polska parlamentet kommer att vara medordförande för JPSG tillsammans med Europaparlamentet under hela 2025. Danmark innehar EU-ordförandeskapet höstterminen 2025, men det danska folketinget har en särreglering i JPSG:s arbetsordning eftersom landet står utanför stora delar av det rättsliga och polisiära samarbetet inom EU.

2. Den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen ska besluta om det rådgivande forumets sammansättning, dess arbetsmetoder och hur information ska översändas till det rådgivande forumet.

JPSG:s arbete med att inrätta forumet inleddes hösten 2022. I oktober 2023 kunde en särskilt tillsatt arbetsgrupp inom JPSG enas om ett förslag till ändringar av JPSG:s arbetsordning för att inrätta forumet. Medordföranden översände formellt det förslaget till samtliga JPSG-delegationer den 23 oktober 2023, med sikte på att JPSG skulle ta ställning till ändringarna vid sitt möte i februari 2024. Riksdagsdelegationen har varit aktiv i arbetet med att formulera de övergripande bestämmelserna för det rådgivande forumet. Delegationens ordförande deltog i arbetsgruppen som ansvarade för att ta fram ett förslag i frågan och ledde, tillsammans med Europaparlamentets medordförande, arbetsgruppen under vårterminen 2023. Mer information om arbetet med forumet, inklusive delegationens ställningstaganden om forumet, fram t.o.m. 2023 finns i delegationens redogörelse för verksamheten 2023.

Vid JPSG-mötet i februari 2024 kunde JPSG med konsensus och utan diskussion ställa sig bakom de föreslagna ändringarna av arbetsordningen för att inrätta forumet. Den reviderade arbetsordningen framgår av bilaga 2. Bestämmelserna om forumet finns i en bilaga till arbetsordningen och anger övergripande principer för forumet, dess sammansättning, utnämning av medlemmar, arbetsmetoder, resurser, tillgång till information och forumets aktiviteter. Mer specifikt innebär bestämmelserna bl.a. följande:

- Forumet ska på förfrågan bistå JPSG med oberoende rådgivning i frågor som rör grundläggande rättigheter i enlighet med artikel 52a i Europolförordningen.
- Forumet ska bestå av upp till elva individer eller representanter för relevanta byråer och organ på EU-nivå och nationell nivå, internationella och mellanstatliga organisationer, akademien och civilsamhällesorganisationer på området grundläggande rättigheter och brottsbekämpning. EU:s byrå för grundläggande rättigheter (European Union Agency for Fundamental Rights, FRA) ska bjudas in att delta i forumet.
- Medlemmarna i forumet ska ha dokumenterade kvalifikationer, expertkunskaper eller yrkeserfarenhet på området grundläggande rättigheter och brottsbekämpning.
- Medlemmarnas mandatperiod ska sammanfalla med Europaparlamentets valperiod och kan förnyas en gång.
- Utnämningsprocessen ska inledas genom att JPSG publicerar en inbjudan om att ingå i forumet. Inbjudan och listan över sökande ska publiceras på Ipex.
- JPSG ska besluta om vilka organisationer eller individer som ska vara medlemmar i forumet, på grundval av ett förslag från JPSG:s ordförande-trojka. Om medlemskapet är kopplat till en organisation ska den berörda organisationen utse sin representant inom en månad från det att JPSG bekräftat medlemskapet och informera JPSG:s sekretariat om det.

- JPSG ska säkerställa att forumets sammansättning speglar ett brett spann av discipliner, kunskaper och expertis. Könslbalans och, i den mån det är möjligt, geografisk fördelning ska beaktas.
- Medlemmarna i forumet ska utse en ordförande för en period av fem år som kan förnyas en gång. Medlemmarna kan även välja en vice ordförande. Forumets ordförande får bjudas in till JPSG-möten.
- Forumet ska anta regler för det interna arbetet inom tre månader från att det utsetts.
- Forumet ska sammanträda på distans. Fysiska möten eller hybridmöten kan också anordnas.
- JPSG får rådfråga forumet i frågor som rör grundläggande rättigheter, inom ramen för vad som anges i Europolförordningen och vad som faller inom JPSG:s behörighet.
- JPSG-ledamöter kan skriftligt be forumet om råd. Skriftliga förfrågningar om råd ska översändas till forumet först efter att JPSG:s medordförande har bedömt att de är förenliga med Europolförordningen. Medordförandena ska säkerställa att omfattningen av frågor till forumet inte blir för stor.
- Europols verkställande direktör kan rådfråga forumet i frågor som rör grundläggande rättigheter genom att skicka en skriftlig begäran till forumets ordförande.
- Forumet ska lämna sitt råd skriftligen, och senast fyra veckor före nästkommande JPSG-möte.
- Forumet ska sträva efter att anta sina råd med konsensus.
- JPSG:s sekretariat ska dela forumets svar skriftligen med alla JPSG-ledamöter. Svaren ska även publiceras på Ipex, och de ska anonymiseras i de fall personuppgifter förekommer.
- Medlemmarna ska arbeta i forumet oavlönade (pro bono).
- När forumet rådfrågas ska det ha tillgång till information eller dokument som rör grundläggande rättigheter kopplade till Europols mandat, i enlighet med Europolförordningen och JPSG:s arbetsordning.
- Forumets råd kan följas upp vid JPSG:s möten.
- Forumet får samarbeta med Europols ombud för grundläggande rättigheter.

I samband med att JPSG antog ändringarna av arbetsordningen vid mötet i februari meddelade medordförandena att de, efter godkännande från trojkan, skulle publicera en inbjudan för att inhämta intresseanmälningar från relevanta byråer och organ på EU-nivå och nationell nivå, internationella och mellanstatliga organisationer, akademien och civilsamhällesorganisationer om att ingå i forumet. Medordförandena gick ut med en sådan inbjudan i slutet av juni. Inbjudan sändes till JPSG-delegationerna med uppmaningen att sprida den, och den publicerades även på Ipex. I samband med det tog delegationssekretariatet i informationssyfte fram en kortare notis om utlysningen som publicerades på riksdagens webbplats. När svarstiden löpte ut i början av september

hade fyra individer och två organisationer eller motsvarande lämnat in intresseanmälningar. Intresseanmälningarna publicerades på Ipex.

Avsikten var att JPSG skulle fatta beslut om att utnämna medlemmar till forumet vid sitt möte i november 2024. Vid det mötet meddelade dock medordförandena att trojkan beslutat att skjuta upp frågan till nästa möte eftersom man ansåg att antalet intresseanmälningar var för litet. Samtidigt informerade medordförandena om att man kommer att gå ut med en ny inbjudan för att inhämta intresseanmälningar och samtidigt säkerställa att denna inbjudan blir mer synlig än den första. Medordförandena förtydligade även att de intresseanmälningar som kom in i samband med den första utlysningen har noterats. De individer och organisationer som redan har skickat in en intresseanmälan kommer därför inte att behöva skicka in en ny. I slutet av november publicerades således en ny inbjudan till relevanta organisationer och individer att lämna in intresseanmälan om att ingå i forumet. Inbjudan publicerades på Ipex i slutet av november och översändes till JPSG-delegationerna i december. Avsikten är att JPSG ska kunna fatta beslut om att utnämna medlemmar till forumet vid sitt möte i februari 2025.

Exakt hur arbetet i forumet kommer att bedrivas torde klargöras först när medlemmarna i forumet har utsetts och antagit sina interna regler samt när det mottagit sin första förfrågan om råd. Först när forumet har varit igång en tid bör det gå att bilda sig en uppfattning om dess arbetsbelastning.

BILAGA 1**Riksdagens JPSG-delegation 2024**

Delegationen består av fyra ordinarie ledamöter och fyra suppleanter. Riksdagen valde ledamöter och suppleanter till delegationen till den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol den 11 oktober 2022 (prot. 2022/23:5) för valperioden 2022–2026.

Vid ett konstituerande sammanträde den 11 oktober 2022 valde delegationen Adam Marttinen (SD) till ordförande och Petter Löberg (S) till vice ordförande. Vid kammarsammanträdet den 19 december 2024 valdes Ludvig Ceimertz (M) som ny suppleant till delegationen med anledning av att Louise Meijer (M) avsåg sig uppdraget i delegationen.

Ledamöter och suppleanter vid utgången av 2024*Ordinarie ledamöter*

Adam Marttinen (SD), ordförande

Petter Löberg (S), vice ordförande

Mikael Damsgaard (M)

Anna Wallentheim (S)

Suppleanter

Katja Nyberg (SD)

Mattias Vepsä (S)

Ludvig Ceimertz (M)

Sanna Backeskog (S)

Ledamöter och suppleanter valda den 11 oktober 2022*Ordinarie ledamöter*

Adam Marttinen (SD), ordförande

Petter Löberg (S), vice ordförande

Mikael Damsgaard (M)

Anna Wallentheim (S)

Suppleanter

Katja Nyberg (SD)

Mattias Vepsä (S)

Louise Meijer (M)

Sanna Backeskog (S)

BILAGA 2

JPSG:s arbetsordning (reviderad den 19 februari 2024)

[illegible]

RULES OF PROCEDURE OF THE JOINT PARLIAMENTARY SCRUTINY GROUP ON EUROPOL

PREAMBLE

The Joint Parliamentary Scrutiny Group on Europol, having regard to:

- Article 88 of the Treaty on the Functioning of the European Union,
- Protocol No 1 to the Treaties on the Role of National Parliaments in the European Union,
- Regulation (EU) 2016/794 of the European Parliament and of the Council of 11 May 2016 on the European Union Agency for Law Enforcement Cooperation (Europol), hereinafter referred to as the “Europol Regulation”, applicable as of 1 May 2017.

and in accordance with the Conclusions of the Conference of Speakers of the European Union Parliaments at its meetings of 22-24 May 2016 in Luxembourg and of 23-24 April 2017 in Bratislava.

adopted these Rules of Procedure on 19 March 2018 in Sofia, Bulgaria, revised them on 23 September 2019 and on 26 October 2021 in Brussels, Belgium.

ARTICLE 1: TASKS AND COMPETENCE

The tasks and competence of the Joint Parliamentary Scrutiny Group are enshrined in the Europol Regulation, in particular in Article 51.

ARTICLE 2: COMPOSITION

2.1 Members

- (a) Each national Parliament shall be represented by a maximum of four members in the JPSG.¹ In the case of bicameral parliaments each Chamber shall have the right to nominate up to two

¹ Please take note of the Protocol on the participation by the Danish Parliament in the JPSG (Addendum)

members to the JPSG. The European Parliament shall be represented by a maximum of 16 members in the JPSG.²

The number of members nominated by each Parliament/Chamber shall not affect the equality of Parliaments/Chambers. Each Parliament/Chamber may nominate substitute members to replace full members in case of absence.

(b) Members of the JPSG shall be selected individually by each Parliament/Chamber, bearing in mind the necessity to ensure substance matter expertise as well as long-term continuity. Where possible, members of the JPSG shall be nominated for the duration of their parliamentary mandate.

2.2 Observers

The JPSG may decide to invite, on an ad hoc basis and for specific points on the agenda, observers from the list of international organisations or third countries with which Europol has concluded agreements.

Observers shall not have the right to take part in the decision-making.

2.3 Representatives of Europol, guests and experts

Pursuant to the Europol Regulation, and in particular Article 51, the Chairperson of the Management Board, the Executive Director or their Deputies, and the European Data Protection Supervisor (EDPS) shall appear before the JPSG at its request. The JPSG may decide, where appropriate, to invite to its meetings guests and experts with experience relevant to its competence and tasks.

ARTICLE 3: PRESIDENCY AND MEETINGS

3.1 Presidency

The JPSG shall be presided jointly by the Parliament of the Member State holding the rotating presidency of the Council of the European Union and the European Parliament, the latter represented by the Chair of the competent committee (Co-Chairs).

When the Parliament of the Member State holding the rotating presidency of the Council of the European Union is not taking part in the Europol Regulation, the JPSG shall be presided jointly by the Parliament of the Member State previously holding the rotating presidency of the Council of the European Union and the European Parliament.

3.2 Presidential Troika

The Presidential Troika of the JPSG shall consist of the heads of delegations of the current, preceding and following Presidency Parliaments and of the European Parliament.

3.3 Secretariat

² This shall be without prejudice to the transferability of seats between chambers of a parliament, when agreed.

The JPSG Secretariat shall be provided by the Presidential Troika. The Secretariat shall assist the Co-Chairs and Presidential Troika in their respective tasks and competences. It shall also fulfil administrative tasks i.a. prepare and communicate the documents for each meeting to JPSG members.

3.4 Frequency and place of meetings

The JPSG shall meet twice a year. In the first half of the year, the JPSG shall meet in the Parliament of the Member State holding the rotating presidency of the Council of the European Union. In the second half of the year, the JPSG shall meet in the European Parliament in Brussels.

3.5 Extraordinary meetings

If necessary, extraordinary meetings can be convened upon agreement of the Parliament of the Member State holding the rotating presidency of the Council of the European Union and the European Parliament, or upon agreement by at least one third of the Parliaments/Chambers, to address matters of urgency or matters that cannot be reasonably included in the agenda of the ordinary meetings. The date and venue of extraordinary meetings shall be decided jointly by the JPSG Co-Chairs.

3.6 Subgroups

The JPSG may establish subgroups where necessary to fulfil its tasks. The mandate, role, scope, objectives and working methods of the subgroup shall be set on an ad hoc basis. All JPSG members shall have the right to join such subgroups.

ARTICLE 4: PROCEEDINGS AND LANGUAGES

4.1 Conduct of meetings

- (a) At the beginning of each meeting, the Co-Chairs shall present the draft agenda and submit it for adoption by the JPSG. They shall also determine the order and the length of interventions.
- (b) As a general rule, the meetings of the JPSG are public and shall be conducted in full transparency.
- (c) Notwithstanding point b), the JPSG may hold in camera meetings when the nature of the information to be discussed so requires.
- (d) A presence register of the Members and participants shall be established during each meeting.
- (e) The JPSG shall adopt its decisions, in principle, by consensus.

4.2 Right to ask questions

Members of the JPSG may address both oral and written questions to Europol. Written questions may also be asked outside the meeting framework and independently of items listed on the agenda and shall be answered within an appropriate timeframe. The questions shall

reflect the mandate of the JPSG as defined in Regulation (EU) 2016/794 (Europol Regulation). These questions shall be relayed to Europol after their admissibility has been checked by the Co-Chairs and the question is deemed to be in line with the Europol regulation. A further written reply can be requested in case the answer to an oral question is deemed insufficient.

4.3 Working languages

The working languages of the JPSG shall be English and French. Documents published by the JPSG shall be communicated to the national Parliaments and the European Parliament in English and French.

4.4 Interpretation

(a) Meetings held at the Parliament of the Member State holding the presidency of the Council of the European Union (1st semester): Simultaneous interpretation from and into English and French, as well as from and into the language(s) of the Member State of the EU Council Presidency shall be provided by the Presidency Parliament. Simultaneous interpretation into additional languages may be provided if requested. Parliaments are entitled to bring their own interpreters or request them from the Presidency Parliament at their own expense. The Presidency Parliament shall make available the appropriate technical facilities.

(b) Meetings held at the European Parliament (2nd semester): Simultaneous interpretation from and into all EU languages shall be provided.

4.5 Documents

Documents originating from Europol that are relevant to or requested by the JPSG pursuant to Article 51 (4) of the Europol Regulation, are to be addressed to each national parliament and the European Parliament. The respective parliaments will bear the responsibility to forward the received documents to the appointed JPSG Members.

4.6 Documentation of the meetings

4.6.1. Agenda of the meeting

A draft agenda shall be drawn up by the Presidential Troika and shall be communicated, by the Co-Chairs, to all participating parliaments no later than eight (8) weeks prior to each meeting. The agenda shall only include matters relating to the scrutiny of Europol, in line with the tasks and competence of the JPSG as set out in the Europol Regulation.

4.6.2. Other documents

Prior to each meeting, delegations may send any documents relating to items of the agenda to the Co-Chairs. Each delegation shall be responsible for translating any document, which it submits to the JPSG into English and/or French.

The Presidential Troika may also draw up discussion documents.

4.6.3. Requests to Europol for providing documents

In accordance with Article 51 (4) of the Europol Regulation the JPSG may request other relevant documents necessary for the fulfilment of its tasks relating to the political monitoring of Europol's activities. Any JPSG parliamentary delegation may submit such a written request to the Co-Chairs. Documents shall be provided in accordance with Article 64 of the Europol Regulation.

4.7. Conclusions

In accordance with Article 51 (5) of the Europol Regulation, the JPSG may draw up summary conclusions on the outcome of the JPSG meetings relating to the political monitoring of Europol's activities. The Presidential Troika shall draft an initial proposal. The Co-Chairs shall submit these draft conclusions to the JPSG for approval. Parliaments/Chambers shall have the right to propose amendments. Parliaments/Chambers wishing to put forward a specific point of view, may present observations which shall be annexed to the conclusions. The European Parliament shall forward the adopted conclusions, for information purposes, to the Council, the Commission and Europol.

**ARTICLE 5: REPRESENTATIVE TO THE MANAGEMENT BOARD OF
EUROPOL**

The JPSG shall have two Members as representatives entitled to attend, in accordance with Article 14 of the Europol Regulation and for a duration determined by the JPSG, the meetings of the Management Board of Europol as a non-voting observers. One Member shall be delegated by the European Parliament and the other Member from the JPSG delegation of the Parliament of the Member State holding the rotating Presidency of the Council of the European Union. Only one of them will address the Management Board on the JPSG's behalf. Ahead of each meeting to which they are invited, the two representatives agree on which of the two is designated to address the Management Board. The representatives shall report back to the JPSG after each meeting of the Management Board on their main findings in writing.

ARTICLE 6: FINAL PROVISIONS

6.1 Entry into force of the Rules of Procedure

These Rules of Procedure are drawn up in a single original in English and French, each of these texts being equally authentic. Translations into the other official languages of the European Union shall be the responsibility of the relevant Parliaments. The Rules of Procedure shall enter into force on the date of their adoption.

6.2. Revision

The JPSG delegations may submit proposals for a revision of the Rules of Procedure. These proposals and a statement of reasons shall be submitted in writing to the JPSG Co-Chairs and to the Troika, and forwarded to all JPSG delegations, at least four months ahead of a JPSG meeting. The Troika decides whether to put the proposals for revision of the Rules of Procedure

on the agenda of the first or second JPSG meeting following the submission. Any amendments shall be subject to a decision by consensus by the JPSG.

Brussels, 26 October 2021

ADDENDUM**PROTOCOL ON THE PARTICIPATION BY THE DANISH PARLIAMENT IN THE JPSG**

Having regard to the Agreement between Europol and the Kingdom of Denmark on Operational and Strategic Cooperation, the Danish Parliament will participate in the work of the JPSG as a member with limited rights. The Danish Parliament shall be represented by a maximum of four members in the JPSG.

The Danish Parliament shall participate in the JPSG with the following derogations:

1. The Danish Parliament will not preside meetings of the JPSG jointly with the European Parliament, when Denmark is holding the rotating Presidency of the Council.

Accordingly, the Danish Parliament will not be represented in the Presidential Troika nor will it contribute to the JPSG Secretariat provided by the Presidential Troika.

2. The JPSG shall meet in the European Parliament in Brussels when Denmark holds the rotating Presidency of the Council of the European Union in the first half of the year.

3. Members of the Danish Parliament will not participate in the decision-making of the JPSG. The position of the Danish Parliament on the matter at hand will be recorded.

4. Members of the Danish Parliament are not eligible for appointment as the JPSG Representative to the meetings of the Management Board of the Europol.

The other provisions of the JPSG Rules of Procedure will apply mutatis mutandis to members of the Danish Parliament of the JPSG.

Brussels, 23 September 2019

ADDENDUM REGARDING THE ESTABLISHMENT OF THE CONSULTATIVE FORUM ON FUNDAMENTAL RIGHTS

General principles

1. The Consultative Forum on fundamental rights (CF) shall assist the JPSG, upon request, by providing it with independent advice in fundamental rights matters in accordance with Article 52a of the Europol Regulation.
2. The CF shall operate according to the principles of independence, transparency, integrity, mutual respect and consensus.

Composition

3. The JPSG CF shall be composed of up to 11 individuals or representatives of relevant EU and national agencies and bodies, international and intergovernmental organisations, academia and civil society organisations in the field of fundamental rights and law enforcement. In any case, the JPSG shall invite the European Union Agency for Fundamental Rights to participate in the CF.
4. The members of the CF shall have either proven qualifications, expert knowledge or professional experience in the field of fundamental rights and law enforcement.
5. The members of the CF shall serve for the duration of a term of the European Parliament. That term shall be renewable once.

Appointment

6. The JPSG shall launch a call for expression of interest from relevant EU and national agencies and bodies, international and intergovernmental organisations, academia and civil society organisations to become members of the JPSG CF. This call shall be launched no later than 6 months before the deadline in which the members of the CF finish their mandate. This call and the list of applicants shall be published on the JPSG pages on the IPEX (InterParliamentary EU information eXchange) website.
7. Acting on a proposal of the Presidential Troika, and in accordance with paragraph 3 and paragraph 8, the JPSG shall decide on which organisations or individuals that should be members of the CF. In case membership is connected to an organisation, the concerned organisation shall appoint a representative to participate on their behalf in the CF within one month after confirmation of their membership, and inform the JPSG Secretariat accordingly.

8. The JPSG shall ensure that composition of the CF reflects a broad range of disciplines, knowledge and expertise. Gender balance and, insofar as possible, geographical distribution, shall be taken into account.

Working methods

9. The members of the CF shall elect a Chair for a 5-year term, which can be renewable once. Members may also elect a Vice Chair. The Chair of the CF may be invited to JPSG meetings.
10. The CF shall adopt its own working methods no later than 3 months after its establishment.
11. The CF shall meet remotely. Meetings in physical or hybrid format may also be organised.
12. The JPSG may request for advice from the CF on any matter related to fundamental rights, within the mandate stipulated in the Europol Regulation and falling within the competence of the JPSG.
13. Members of the JPSG may ask the CF for advice in writing. Written request for advice shall be transmitted to the CF after their admissibility has been checked by the JPSG Co-Chairs and the request is deemed to be in line with the Europol regulation. The JPSG Co-Chairs shall ensure that the CF does not receive excessive requests for advice.
14. Europol's Executive Director may consult the CF on fundamental rights by sending a written request to the Chair of the CF.
15. The CF shall deliver its advice in writing and no later than 4 weeks prior to the following JPSG meeting.
16. The CF shall endeavour to adopt its advice by consensus.
17. The replies by the CF will be shared with all JPSG Members in writing by the JPSG Secretariat and will also be published on the IPEX website and shall be anonymised insofar as personal data are concerned.
18. The JPSG website on the IPEX platform shall have a dedicated section to the CF.

Resources

19. Members of the CF shall serve *pro bono*.

Access to information

20. When the CF is consulted by the JPSG or the Europol Executive Director, it shall have access to information or documents on fundamental rights matters related to Europol's mandate or activities in accordance with the Europol Regulation and the JPSG Rules of Procedure.

21. The CF may submit a written request through the JPSG Secretariat to Europol related to access to information or documents on fundamental rights matters related to Europol's mandate or activities.

Outputs / Main activities

22. JPSG meetings may follow up on the advice from the CF.
23. The CF may cooperate with Europol's Fundamental Rights Officer.

Ghent, 19 February 2024

BILAGA 3

Delegationens skriftliga frågor till Europol under 2024

THE JPSG DELEGATION OF THE SWEDISH RIKSDAG

30 December 2024

WRITTEN QUESTIONS to Europol from the JPSG delegation of the Swedish Parliament

Europol's contribution to the fight against and the prevention of the recruitment of minors for criminal acts

In Sweden, more and more shootings and explosions are carried out by minors and young individuals. These individuals are used as perpetrators of serious and organised crime since they face lower penalties due to their young age. The recruitment of these individuals often takes place online, for example on social media platforms, where they are tasked with distribution of drugs and with violent crimes such as killings. Criminal networks recruiting minors and young individuals online for on-the-ground execution of crime is not a problem occurring only in Sweden but also in other member states, which is highlighted in the intelligence notification issued by Europol on 12 November 2024. The Nordic countries have agreed on a number of measures in order to combat the online recruitment of children and young individuals by criminal networks and to raise awareness of the phenomenon.

- How can Europol support the work carried out in and between the member states to prevent and combat this growing phenomenon? To what extent does Europol support and cooperate with relevant partners at EU and international level (EU institutions and agencies, international organisations, private parties, networks etc) in this area?
- In terms of existing and anticipated tools and legislation – what should be prioritised in order to address the problem?
- What are the main challenges in dealing with this problem? Are there any gaps in terms of information, tools, cooperation and legislation? What new measures, if any, are needed at political level – EU and/or national – to find a long-term response to the problem?
- Has Europol noticed any particular differences between the members states in terms of which recruitment methods are being used?